

Master i forretningsudvikling (MBD)

Præambel

I henhold til § 13 i bekendtgørelse nr. 1187 af 17. december 2009 om masteruddannelser ved universiteterne (masterbekendtgørelsen); § 29 i bekendtgørelse nr. 1062 af 30. juni 2016 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen); og § 20 i bekendtgørelse nr. 114 af 3. februar 2015 om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen) har dekanen for uddannelse efter forslag fra studienævnet godkendt følgende studieordning.

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Uddannelsens betegnelse og varighed

§ 1. Uddannelsens betegnelse er Master i Forretningsudvikling. Uddannelsens engelske betegnelse er Master of Business Development.

Stk. 2 Uddannelsen hører under Studienævnet for Master i Forretningsudvikling.

Stk. 3 Uddannelsen er en 2-årig deltidsuddannelse normeret til ét studenterårsværk: 60 ECTS-point. Uddannelsen tilrettelægges, så den kan følges af personer med fuldtidsbeskæftigelse.

Stk. 4. Uddannelseslængden angiver det antal studenterårsværk, der er lagt til grund ved tilrettelæggelsen af uddannelsen. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til en årlig arbejdsbelastning på 1650 arbejdstimer svarende til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Arbejdsbelastningen omfatter skemalagt undervisning, hjemmeforberedelse, udarbejdelse af skriftlige opgaver, projekter, øvrige aktiviteter i forbindelse med undervisningen samt selvstudium og eksamensforberedelse og -deltagelse.

Stk. 5. Uddannelsen skal være afsluttet senest 6 år efter studiestart. Studienævnet kan dispensere herfra.

Adgangskrav

§ 1A. Adgang til Master i Forretningsudvikling er betinget af, at ansøgeren:

1. Som minimum har gennemført en relevant adgangsgivende videregåendeuddannelse på bachelor- eller diplomniveau. Nedenfor angives de direkte adgangsgivende uddannelser.

Erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser (HA):

HA Almen Erhvervsøkonomi

HA(jur.) - Erhvervsøkonomi - erhvervsjura

HA(it.) - Erhvervsøkonomi - informationsteknologi

HA(mat.) - Erhvervsøkonomi - matematik

HA pro. - Erhvervsøkonomi og projektledelse

BSc in Business Administration and Service Management

BSc in International Business

BSc in International Shipping and Trade

Erhvervsøkonomiske kandidatuddannelser:

Cand.merc. – Erhvervsøkonomi

Cand.oecon. i avanceret økonomi og finansiering

MSc in Business, Language and Culture

Cand.merc.aud. - Revisorkandidat
Cand.merc.(jur.) - Erhvervsøkonomi og jura
Cand.merc.(mat) - Erhvervsøkonomi og matematik
Cand.merc.(kom) - Erhvervsøkonomi og virksomhedskommunikation
Cand.soc. i service management
MSc in Business Administration and E-business
MSc in Business Administration and Information Systems
Cand.merc.(psyk) - Erhvervsøkonomi og psykologi
MSc in Business Administration and Innovation in Health Care
MSc in Business Administration and Bioentrepreneurship
Cand.ling.merc. - kandidatuddannelsen i erhvervsprog og international erhvervskommunikation
Cand.soc. HRM - samfundsvidenskabelig kandidatuddannelse i Human Resource Management
Cand.soc. PKL - samfundsvidenskabelig kandidatuddannelse i politisk kommunikation og ledelse
Master of Science (MSc) in Social Sciences in Management of Creative Business Processes
Master of Science (MSc) in Business Administration and Philosophy
Master of Arts (MA) in International Business Communication
Master of Science (MSc) in International Business and Politics
Master of Science (MSc) of Social Sciences in Organizational Innovation and Entrepreneurship

Erhvervsøkonomiske diplomuddannelser (HD):

HD 2. del i Finansiering
HD 2. del i Finansiell Rådgivning
HD 2. del i International Business
HD 2. del i Marketing Management
HD 2. del i Organisation og Ledelse
HD 2. del i Regnskab og Økonomistyring
HD 2. del i Supply Chain Management
HD 2. del i Økonomistyring og Procesledelse
HD 2. del i Innovation Management

Øvrige samfundsvidenskabelige kandidatuddannelser:

Master of Science (MSc) in Economics (cand.polit.)
Cand.oecon.
Cand.oecon.agro.
Master of Science (MSc) in Mathematics-Economics (cand.scient.oecon)
Master of Science (MSc) in Environmental and Natural Resource Economics (cand.scient.oecon)

Teknisk videnskabelige uddannelser ved universiteterne:

Kandidatuddannelse i Design og Innovation

Kandidatuddannelse i planlægning, innovation og ledelse.

Øvrige cand.polyt.-uddannelser for så vidt, at ansøgers konkrete uddannelse indeholder mindst 10 ECTS-point erhvervsøkonomiske fagelementer.

Diplomingeniør i produktion

Diplomingeniør, Professionsbachelor i ingeniørvirksomhed (it og økonomi)

Professionsbachelor i ingeniørvirksomhed (eksport og teknologi)

Professionsbachelor i ingeniørvirksomhed (Kemiteknik og International Business)

Professionsbachelor i ingeniørvirksomhed (proces og innovation).

Uddannelser fra erhvervsakademier og professionshøjskoler:

Professionsbachelor i Design & Business

Bachelor of Value Chain Management

Bachelor of Engineering in Global Business Engineering

Professionsbachelor i økonomi og it

Professionsbachelor i finans

Professionsbachelor i innovation og entrepreneurship

Professionsbachelor i International handel og markedsføring

Professionsbachelor i sportsmanagement.

Professionsbachelor i procesøkonomi og værdikædeledelse

Professionsbachelor i Leisure management

Den merkantile diplomuddannelse

Diplomuddannelsen i projektledelse

Diplomuddannelse ingeniørernes lederuddannelse

Diplomuddannelsen i ledelse

2. Har mindst 2 års relevant erhvervs erfaring efter endt uddannelse fra en virksomhedsmæssig og erhvervsøkonomisk praktisk kontekst, og med enten ledelsesmæssige opgaver af både faglig- og linjeledelsesmæssig karakter eller erfaring med arbejde inden for de erhvervsøkonomiske discipliner og funktioner i virksomhederne som f.eks. salg, marketing, økonomistyring, finansiering, logistik eller HR.

3. Har sproglige færdigheder i engelsk svarende til gymnasialt B-niveau. Studienævnet kan fastsætte nærmere regler for dokumentation af engelskkundskaber.

Stk. 2. Adgangen kan gøres betinget af aflæggelse af supplerende prøver.

Stk. 3. I tilfælde af større antal kvalificerede ansøgere end studiepladser på uddannelsen prioriteres ansøgere ud fra tidspunktet for ansøgning i forhold til ansøgningsfristen, idet tidligste ansøgninger prioriteres højest.

Stk. 4. Universitetet kan optage ansøgere, der ikke opfylder betingelserne i stk. 1, men som ud fra

en konkret vurdering skønnes at have uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed. Dog kan der ikke gives dispensation fra kravet om to års relevant erhvervs erfaring.

Stk. 5. Ansøgningsfrist til uddannelsen fremgår af [uddannelsens hjemmeside](#) og informationsmaterialet. Der kan forekomme flere optagelsesrunder til hvert hold.

Formål

§ 2. Masteruddannelsen i forretningsudvikling har til formål at tilbyde dansk erhvervsliv et fleksibelt og tilpasningsdygtigt efteruddannelsesstilbud på masterniveau. Uddannelsen skal understøtte de danske virksomheders løbende behov for erhvervsøkonomiske efteruddannelseskompetencer hos erfarne nøglemedarbejdere, som enten i nuværende eller kommende funktioner skal medvirke til forretningsudvikling, kunne integrere egen faglighed i virksomhedens samlede værdikæde eller ønsker at styrke egen faglige erhvervsøkonomiske specialisering. Uddannelsen skal sikre de danske virksomheder en bred adgang til solid erhvervsøkonomisk-, forskningsbaseret- og praksisorienteret viden, som kan omsættes til værdiskabende forretningsudvikling.

Stk. 2. Uddannelsen skal:

1. *Øge deltagerens praktiske, analytiske og kritisk refleksive kompetence til at integrere egen faglig specialisering i udviklingen og driften af virksomheden samt i løsningen af tværgående organisatoriske problemstillinger.*
2. *I kombination med pkt. 1 at tilbyde en yderligere analytisk og kritisk refleksiv fordybelse i egen faglige erhvervsøkonomiske specialisering.*

Stk. 3. Masteruddannelsen i forretningsudvikling henvender sig til erfarne nøglemedarbejdere i den private sektor, der har behov for at kunne forstå og udvikle egne ansvars- eller forretningsområder i relation til virksomhedens samlede forretning og bidrage til den løbende udvikling af forretningen i relation til markedet, kunderne og virksomhedens omverden. Nøglemedarbejdere, som både skal kunne optimere, effektivisere og dokumentere virksomhedens drift og processer samt medvirke til udvikling af forretningsområder. For eksempel ved at kunne indgå i tværorganisatoriske processer og gennemføre lokale forandringer i relation til virksomhedens omverden og den samlede forretning.

Uddannelsen henvender sig til personer, der ønsker et individuelt tilpasset masterforløb, og som gennem en høj grad af fleksibilitet oplever, at deres kompetenceudvikling på masterniveauet bliver gjort både relevant og overskuelig i forhold til fagligt indhold, tid og økonomi.

Kompetenceprofil

§ 3. Masteruddannelsen i forretningsudvikling har til formål at kvalificere og udvikle deltageren til at opnå følgende kompetencemål:

Stk. 2. Viden

- Om den nyeste forskning inden for ledelse af forretningsudvikling og på baggrund heraf kunne reflektere kritisk over egen praksis på et videnskabeligt grundlag.
- Om den nyeste forskning inden for øvrige relevante erhvervsøkonomiske discipliner.

Stk. 3. Færdigheder

- Til på et videregående niveau at kunne identificere og analysere centrale tværgående problemstillinger i virksomheden samt vælge mellem relevante analytiske perspektiver, metoder og modeller til løsning af komplekse problemstillinger, der knytter sig til forretningsudvikling.
- Til på et videregående niveau at kunne analysere relevante problemstillinger inden for egen fagspecialisering og designe nye fagspecifikke løsninger.
- Til at kunne designe nye løsninger, der integrerer egen fagspecialisering med en organisatorisk og ledelsesmæssig forståelse.
- Skal kunne formidle forskningsbaseret og praksisorienteret viden i relation til forretningsudvikling og diskutere relevante problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.

Stk. 4. Kompetencer

- Til at integrere sin fagspecifikke viden og færdigheder på tværs af virksomhedens funktioner og aktører med henblik på at udtænke og designe nye løsningsmodeller for egen opgaveløsning i eget ansvarsområde.
- Til at fortsætte egen faglige læring og udvikling.
- Til at navigere i en kompleks og uforudsigelig organisatorisk kontekst.

Indhold og struktur

§ 4. Masteruddannelsen sammensættes af:

1. Et grundforløb i forretnings- og organisationsudvikling (i alt 10 ECTS-point)
2. Obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag (i alt 20 ECTS-point)
3. Valgfrie fag (i alt 18 ECTS-point)
4. Et Masterprojekt (12 ECTS-point).

Grundforløbet i forretnings- og organisationsudvikling udvikler deltagerens evne til at medvirke til forretningsudvikling og forandringer i organisationen ved at skabe nye forbindelser i virksomheden både internt og eksternt i forhold til virksomhedens kunder og omverden. Her styrkes deltagerens evne til at udvikle og forandre organisationens processer, forretningsmodeller, produkter og markedspositioner. Grundforløbet består af to fag ”forretningsudvikling” og ”organisation og forandring”.

Stk. 2. Faget forretningsudvikling har til formål at introducere deltageren til den nyeste forskningsbaserede viden om forretningsudvikling og deltagerne trænes i at analysere, udvikle og forankre forretningsudvikling. Faget, herunder eksamensformen beskrives nærmere i kursuskataloget.

Stk. 3 Faget organisation og forandring har til formål at give deltageren indsigt i den nyeste forskning omkring forandring i organisationer og deltagerne introduceres til både processuelle og strukturelle perspektiver på forandring. Deltagerne trænes i applikation af teorier om forandring på egen organisation samt refleksion over egen rolle i forandringsprojekter. Faget, herunder eksamensformen beskrives nærmere i kursuskataloget.

Stk. 4. De obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag har til formål at bibringe deltageren viden, færdigheder og kompetencer inden for centrale erhvervsøkonomiske discipliner og emner, som definerer og øger indflydelse på forretningsudvikling. Den disciplinære tilgang i fagene spænder over emnerne forretningsudvikling, organisation og ledelse og deltageren skal vælge 4 ud af de i alt syv fag henholdsvis:

1. Developing Digital Business
2. Lederskab - at skabe og drive udvikling
3. Managing Open Innovation
4. Operations and Supply Chain Management
5. Performance Mangement
6. Strategisk kommunikation
7. Strategisk praksis og implementering

Stk. 5. Uddannelsen inddrager såvel nationale som globale udfordringer relateret til forretningsudviklingsfeltet. Og dele af undervisningen varetages af internationale og internationalt orienteret undervisere.

Stk. 6. De enkelte fag omfang i ECTS-point og placering i uddannelsen fremgår af nedenstående oversigt. Kursusbeskrivelserne findes i [det elektroniske kursuskatalog](#). Direkte links findes i nedenstående skema.

Kursus	ECTS
Forretningsudvikling	5
Organisation og forandring	5
Obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag	20
Valgfag	18
Masterprojekt	12

Stk. 7. Udbuddet af obligatoriske fag fremgår af nedenstående oversigt.

Kursusbeskrivelserne findes i [det elektroniske kursuskatalog](#). Direkte links til de obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag findes i nedenstående skema.

Kursus	ECTS
Managing Open Innovation	5
Developing Digital Business	5
Lederskab - at skabe og drive udvikling	5
Performance Management	5
Strategisk praksis og implementering	5
Strategisk kommunikation	5

Obligatorisk fag

Stk. 8. For at opnår graden Master i Forretningsudvikling skal deltageren bestå uddannelsens grundforløb og mindst 4 af de i alt syv obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag. Omfanget af obligatoriske fag svarer til samlet 30 ECTS-point.

Valgfrie fag

Stk. 9. Uddannelsens valgfrie fag giver deltageren mulighed for at tilpasse sin uddannelse yderligere til egne konkrete kompetencebehov. De valgfrie fag udvikles løbende i takt med erhvervslivets behov og vil afspejle de aktuelle forskningsindsatser på tværs af CBS' institutter.

De valgfrie fag udbydes inden for følgende grupperinger henholdsvis.:

- a. Trends in ... : Gruppen indeholder fag, hvis formål er at opdatere den studerendes egen faglige erhvervsøkonomiske specialisering ved at give viden om nyere forskningstemaer og tendenser.
- b. Challenges: Gruppen indeholder fag, hvis formål er yderligere at udfolde tværorganisatoriske og ledelsesmæssige problemstillinger.
- c. Perspectives: Gruppen indeholder fag, hvis formål er at give deltageren mulighed for at tilegne sig nye perspektiver på discipliner som fx forretningsudvikling og ledelse afforretningsudvikling.
- d. Essentials of: Gruppen indeholder fag, hvis formål er at introducere deltageren til kerneelementer og klassiske teorier for et fagområde.

Deltageren skal bestå valgfrie fag i et omfang svarende til 18 ECTS-point.

Masterprojekt

Stk. 10. Masterprojektet har til formål at træne de studerende i at beskrive, analysere, bearbejde og afrapportere en eller flere komplekse problemstillinger på et højt fagligt niveau. Herunder skal de studerende kunne reflektere over problemstillingens relation til egen rolle som leder og/eller til egen organisation. Masterprojektet skrives individuelt eller i grupper af 2-3 personer og faciliteres af metodeworkshops og projektvejledning.

Stk. 11. Masterprojektet afslutter uddannelsen. Deltageren kan først indstille sig til prøven masterprojektet når alle uddannelsens øvrige fag er bestået.

Prøver

§ 5. Uddannelsen omfatter nedenstående prøver. De enkelte prøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i [det elektroniske kursuskatalog](#). I skemaet nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

Prøverne summerer i alt 60 ECTS.

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Forretningsudvikling	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	5
Organisation og forandring	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	5
Obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag	Se stk. 2	Se stk. 2	Se stk. 2	20
Valgfag	Se de enkelte kursusbeskrivelser	Se de enkelte kursusbeskrivelser	Se de enkelte kursusbeskrivelser	18
Masterprojekt	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	12

Stk. 2. De obligatoriske ledelses- og procesfaglige fag er omfattet af nedenstående prøver. De enkelte prøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i [det elektroniske kursuskatalog](#). I skemaet nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Managing Open Innovation	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Developing Digital Business	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Lederskab - at skabe og drive udvikling	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	5
Performance Management	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	5
Strategisk praksis og implementering	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	5
Strategisk kommunikation	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	5

Forudsætninger for indstilling til prøver: obligatoriske aktiviteter

§ 5A. Der er ingen obligatoriske aktiviteter.

Censorkorps

§ 6. Uddannelsen hører under det erhvervsøkonomiske censorkorps.

Beståkrav

§ 7. De generelle beståkrav fremgår af § 26.

Øvrige studiespecifikke bestemmelser

§ 8. Den studerende skal deltage i 3. prøveforsøg i et fag, der ikke længere udbydes, senest 16 måneder efter at undervisningen i faget er afsluttet.

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for masteruddannelser

§ 11. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem studielederen, de fagansvarlige og fagenes undervisere. Studienævnet godkender plan for tilrettelæggelse af undervisningen.

Undervisnings- og eksamenssprog

§ 12. Prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 3-5, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Stk. 2. På uddannelser, der udbydes på dansk, skal man være indstillet på at skulle kunne læse svenske, norske og engelske tekster og at kunne deltage i undervisning på disse sprog.

Stk. 3. Der kan forekomme engelske ord og sætninger på engelsk i opgaveteksten, og opgaveteksten kan endvidere være vedlagt bilag på engelsk.

Stk. 4. Har undervisningen i et kursus været gennemført på et fremmedsprog, vil det fremgå af kursusbeskrivelsen, og prøven aflægges så på dette sprog, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog. Studienævnet kan fravige denne regel.

Stk. 5. Studienævnet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog. Det gælder dog ikke, hvis det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk eller i et bestemt andet sprog.

Stk. 6. Ansøgninger efter stk. 5 skal indsendes til studiesekretariatet senest 1 måned inden prøvens afholdelse.

Stk. 7. Bestemmelserne vedrørende eksamenssprog gælder for såvel mundtlige som skriftlige prøveformer som for alle former for skriftlige opgavebesvarelser, der udarbejdes hjemme (seminarer, projekter m.v.) og som skal underkastes bedømmelse.

Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesaktiviteter

§ 13. Ud over de i § 5 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om obligatoriske godkendelsesaktiviteter. Det vil sige, at der i forbindelse med undervisningen afleveres en eller flere skriftlige opgavebesvarelser til bedømmelse og/eller udføres en eller flere mundtlige fremlæggelser mv. Det er en forudsætning, for at den studerende kan indstille sig til og deltage i den afsluttende prøve i kurset, at det fastsatte antal obligatoriske aktiviteter er afleveret/udført og bedømt godkendt inden en fastsat frist. En blank aflevering tæller ikke som at have gjort forsøg i aktiviteten. De nærmere bestemmelser om aktiviteternes antal, form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 2. En studerende, der efter udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har i et rimeligt omfang mulighed for at få udleveret en eller flere ekstra opgaver/deltage i en eller flere ekstra aktiviteter inden den ordinære eksamen (1. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset, jf. dog stk. 3. Dette forudsætter dog, at den studerende har gjort forsøg i alle stillede aktiviteter, medmindre det

kan dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. Hvis det er nødvendigt af praktiske årsager, kan der være tale om en anden type aktivitet.

Stk. 3. I de kurser hvor der i løbet af undervisningen er stillet flere aktiviteter, end antallet af aktiviteter der kræves bedømt godkendt (x antal af y antal stillede aktiviteter skal være godkendt), har den studerende ikke mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/deltage i ekstra aktiviteter forud for den ordinære eksamen i den afsluttende prøve i kurset, heller ikke ved sygdom eller lignende.

Stk. 4. En studerende, der forud for omprøven (2. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset stadig mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/stillet ekstra aktiviteter i et rimeligt omfang forud for omprøven. Dette forudsætter dog, at den studerende har gjort forsøg i alle stillede aktiviteter, medmindre det kan dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. De nærmere bestemmelser om form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Til- og framelding til prøver

§ 14. Er den studerende tilmeldt et fag m.v., hvortil der er knyttet en eller flere prøver, er den studerende automatisk tilmeldt den/disse prøver for så vidt angår de ordinære prøver. Rettidig afmelding skal ske senest 1 måned før prøvens påbegyndelse.

Stk. 2. Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven som påbegyndt og tæller derfor som et eksamensforsøg, jf. § 27, stk. 1.

Stk. 3. Studienævnet kan dispensere fra stk. 1-2, herunder for den fastsatte frist, hvis der foreligger usædvanlige omstændigheder.

Sygeprøve og omprøve

§ 15. En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden dokumenteret grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt.

Stk. 2. Adgangen til at deltage i en sygeprøve omfatter alene studerende, der har været tilmeldt en **ordinær** prøve. Der afholdes således ikke sygeprøve for studerende, der pga. sygdom ikke har kunnet deltage i en omprøve.

Stk. 3. Sygeprøve afholdes snarest muligt efter den ordinære prøve, dvs. i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 4. Om adgangen til sygeprøve, herunder krav til dokumentation m.v., henvises i øvrigt til CBS' regler for deltagelse i sygeprøve. Vær opmærksom på dokumentationsfristen nævnt i reglerne.

§ 16. Studerende, der er udeblevet fra, har frameldt sig eller ikke har bestået en ordinær prøve, har adgang til at tilmelde sig en omprøve. Det er dog muligt for det enkelte studienævn at fastsætte krav om deltagelse i den ordinære prøve som forudsætning for at kunne deltage i omprøven; det vil i så fald fremgå af de studiespecifikke bestemmelser i kapitel 1, jf. §§ 8-10.

Stk. 2. Omprøve afholdes snarest muligt efter den ordinære prøve, dvs. i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 3. Deltagelse i omprøve tæller som fornyet deltagelse i vedkommende prøve.

§ 17. Syge-/omprøven afholdes efter samme læringsmål, som gælder for den ordinære prøve.

Stk. 2. Syge-/omprøven afholdes efter samme eksamensbestemmelser som gælder for den ordinære prøve medmindre:

1. der i eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende syge- og omprøve, eller
2. der er tale om en skriftlig stedprøve, hvor antallet af eksaminander til syge-/omprøven tilsiger, at denne mest hensigtsmæssigt kan afholdes som mundtlig prøve.

Stk. 3. Det er ikke muligt at fastsætte en anden prøveform for masterprojektet.

Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 18. Såfremt der foranstalles eller gives tilbud om ekstraordinær omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 21 (vedr. mangler ved prøven) eller gives tilbud om ombedømmelse/omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 36 eller § 41 (vedr. klager over bedømmelse), gælder samme læringsmål som for den ordinære prøve.

Stk. 2. De i stk. 1 omtalte prøver kan afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for omprøven, hvis der er tale om et tilbud om en ekstraordinær omprøve.

Prøveformer

§ 19. Prøverne er tilrettelagt som individuelle prøver eller som gruppeprøver. Den konkrete prøveform, herunder om det er en individuel prøve, en gruppeprøve eller en kombination af disse, fremgår af kursusbeskrivelsen for den pågældende prøve, jf. links i § 5.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 4. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, og som ikke følges op af en mundtlig eksamination, skal den enkelte studerende individualisere sin del af besvarelsen på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse. Se 'Notat om individualisering af skriftlige opgavebesvarelser' i [den studieadministrative regelsamling](#).

Stk. 5. For gruppeprøver fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, jf. stk. 1, bestemmelser om de af de nedenfor nævnte forhold, der er relevante for den pågældende prøveform:

1. maksimalt antal deltagere i en gruppe
2. den til den mundtlige prøve afsatte eksaminationstid, jf. stk. 3
3. kravene til individualiseringen, jf. stk. 4.

Stk. 6. Hvis de studerende ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, kan vælge i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, angives dette i kursusbeskrivelsen, jf. dog stk. 7. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, skal begge dele i så fald erlægges som individuel prøve.

Stk. 7. Den studerende kan vælge at udarbejde masterprojektet individuelt. Uanset om masterprojektet er udarbejdet i en gruppe, kan den studerende, hvor der er mundtligt forsvar, vælge at blive eksamineret individuelt.

Stk. 8. Ved mundtlige prøver på baggrund af skriftligt produkt gælder for alle variationer:

1. at aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for at deltage i den mundtlige prøve,
2. at såvel det skriftlige produkt som den mundtlige præstation indgår i bedømmelses-grundlaget,
3. at bedømmelsen er en samlet vurdering (helhedsbedømmelse) af det skriftlige produkt og den individuelle mundtlige præstation.

Eksamensregler

§ 20. En studerende, der deltager i en prøve, har pligt til at gøre sig bekendt med og at overholde de bestemmelser, der er fastsat for den pågældende prøve, samt de generelle regler, som den pågældende prøve er omfattet af. Dette gælder navnlig:

- Eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve, jf. links i § 5.
- *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*, jf. § 21, stk. 3.
- *Regler for akademisk redelighed*, jf. § 4 i CBS' *Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger*.

Stk. 2. Det er ikke tilladt de studerende at foretage lyd- og/eller billedoptagelser under en prøve eller under voteringen.

Stk. 3. I eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve er det angivet, hvor mange sider opgavebesvarelsen højst må bestå af. Følgende bestemmelser gælder desuden:

1. Det maksimalt tilladte sideantal inkluderer ikke: forside, litteraturliste og evt. bilag. Bilagene indgår desuden ikke i bedømmelsen.
2. Siderne skal have en margen på mindst 3 cm i top og bund og mindst 2 cm i hver side. Fontstørrelsen skal være minimum 11 punkt.
3. Tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.
4. Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag (inkl. mellemrum) pr. side.

Stk. 4. Ved digital aflevering erklærer den studerende, at opgavebesvarelsen overholder reglerne for akademisk redelighed, formkrav og omfang, gennem en digital forfattererklæring. Ved alle skriftlige opgavebesvareelser, der er udarbejdet hjemme, skal der i de eksemplarer, der afleveres til bedømmelse, indsættes en forfattererklæring.

Stk. 5. Overtrædelse af bestemmelser og regler omfattet af stk. 1-2 sanktioneres efter bestemmelserne i CBS' *Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger*.

Stk. 6. Overtrædelse af de i stk. 3 og 4 nævnte formkrav eller formkrav fastsat i kraft af § 6, stk. 4, kan medføre en afvisning af opgavebesvarelsen, jf. § 24, stk. 3, i eksamensbekendtgørelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et eksamensforsøg.

Hjælpemidler

§ 21. Hvilke hjælpemidler, der må medbringes ved skriftlige stedprøver, fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver.

Stk. 2. Medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, må der ikke medbringes hjælpemidler, hverken skriftlige eller tekniske, bortset fra simple skrive- og tegneredskaber.

Stk. 3. Hvor det af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, fremgår, at der må medbringes elektroniske hjælpemidler, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*.

Særlige prøvevilkår

§ 22. Studienævnet kan fravige de fastsatte eksamensbestemmelser for de enkelte prøver med henblik på at tillade særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med et andet modersmål end dansk og til studerende med tilsvarende vanskeligheder, når dette skønnes nødvendigt for at ligestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilladelsen ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Stk. 2. Hvor det af målbeskrivelserne for en prøve fremgår, at der ved bedømmelsen af prøven også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne, kan studienævnet dispensere herfra for studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår efter stk. 1, eller at få dispensation efter stk. 2, skal senest 2 måneder inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til studiesekretariatet, vedlagt nødvendig dokumentation.

Afholdelse af prøver i udlandet

§ 23. Universitetet kan afholde en prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i en prøve i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter eksamensbekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om hvorvidt prøven kan afholdes i udlandet og udpeger eller godkender tilsynsførende og andre personer, som skal forestå den praktiske afvikling af prøven i udlandet.

Stk. 3. Universitetet afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 4. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelse om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 5. Universitetet kan lade den studerende helt eller delvist betale de udgifter, som universitetet har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at den studerende forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af universitetet

meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Universitetet kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Stk. 6. For afholdelse af prøver i udlandet gælder betingelserne og bestemmelserne i CBS' retningslinjer for afholdelse af prøver i udlandet.

Bedømmelse

§ 24. Prøverne er enten interne eller eksterne:

- Interne prøver bedømmes af en eller flere undervisere (eksaminatorer) udpeget af universitetet blandt underviserne på universitetet eller ved andre universiteter med samme eller beslægtede uddannelser.
- Eksterne prøver bedømmes af eksaminator(erne) og én censor der er beskikket af Styrelsen for Forskning og Uddannelse (ekstern censor).

Stk. 2. Det fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver, hvorvidt de er interne eller eksterne, jf. link i § 5.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af prøverne gives bedømmelse efter bestemmelserne i karakterbekendtgørelsen.

Stk. 4. Bedømmelsen af obligatoriske godkendelsesopgaver eller undervisningsdeltagelse, jf. § 13, foretages af underviseren/underviserne ved den pågældende undervisning, og der anvendes bedømmelsen "Godkendt"/"Ikke godkendt".

Meddelelse af bedømmelse

§ 25. Ved prøver hvor bedømmelsen ikke meddeles umiddelbart efter prøvens afholdelse, skal bedømmelsen være offentliggjort senest 4 uger efter prøvens afholdelse, jf. dog stk. 2. I beregningen af de 4 uger indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Ved bachelorprojekter, kandidatspecialer og masterprojekter skal bedømmelsen være meddelt senest 6 uger efter, at projektet/specialet er indleveret til bedømmelse.

Stk. 3. Studielederen kan fravige den i stk. 1-2 fastsatte frist, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Hvis bedømmelsen ikke kan gennemføres inden for den fastsatte frist, skal den studerende hurtigst muligt underrettes herom med en begrundelse herfor og oplysning om, hvornår bedømmelsen bliver meddelt.

Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 26. Hver prøve skal bestå for sig. For at bestå en prøve skal den studerende have opnået bedømmelsen 02 eller "Bestået".

Stk. 2. Hver prøve kan tages om for sig. Dog kan beståede prøver ikke tages om.

Stk. 3. Består en prøve af flere delprøver, er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen, jf. dog stk. 4. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 4. Hvis delkaraktererne tæller med forskellig vægt, er det angivet i prøveoversigten i § 5. I så fald er den samlede karakter summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene og herefter afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 5. Er prøven opdelt i delprøver, kan hver delprøve tages om for sig. Dog kan beståede delprøver samt ikke-beståede delprøver, der indgår i beståede prøver, ikke tages om.

Stk. 6. Evt. krav om at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen, fremgår af § 7.

Stk. 7. Beregningen af det samlede karaktergennemsnit for uddannelsen sker på baggrund af de i prøveoversigten i § 5 angivne vægte.

Stk. 8. Ved fornyet deltagelse i prøver eller anden form for bedømmelse er den højeste opnåede karakter gældende, jf. dog § 37, stk. 4, i eksamensbekendtgørelsen.

§ 27. En studerende har 3 prøveforsøg til at bestå en prøve. Studienævnet kan tillade yderligere forsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 2. En studerende, der anden gang skal have sin undervisningsdeltagelse bedømt, kan forlange at aflægge prøve i stedet. Undervisningsdeltagelse, hvortil der er knyttet praktiske øvelser, kan dog ikke erstattes af en prøve.

Eksamensbevis

§ 28. CBS udsteder eksamensbevis for gennemført uddannelse i overensstemmelse med kravene hertil i eksamensbekendtgørelsens § 31. Beviset skal være afsendt til den færdiguddannede senest 2 måneder efter, at bedømmelsen af den afsluttende prøve er meddelt. I beregningen af de 2 måneder indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Studerende, der forlader uddannelsen uden at have gennemført denne, har ret til at få dokumentation for de beståede dele af uddannelsen med angivelse af ECTS-point.

Orlov

§ 29. Det er ikke muligt at tage orlov.

Studieordning

§ 30. Studieordningen og diverse regelsæt, der henvises til i denne studieordning, er tilgængelige på CBS' hjemmeside, nærmere bestemt på hhv. studieordninger.cbs.dk og [iden studieadministrative regelsamling \(SAR\)](#).)

Dispensation fra studieordningen

§ 31. Universitetet kan, hvis der foreligger usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet.

Stk. 2. Dispensation fra studieordningen, der forudsætter dispensation fra en bekendtgørelse, kan indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

Merit

§ 32. Beståede uddannelseselementer i uddannelsen ved et andet universitet ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer omfattet af denne studieordning.

§ 33. Studienævnet kan godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

Stk. 2. Studienævnet kan ligeledes godkende, at et endnu ikke bestået uddannelseselement fra en dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau, træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning, under forudsætning af at det pågældende uddannelseselement efterfølgende består (forhåndsmerit).

Stk. 3. Et masterprojekt fra en afsluttet masteruddannelse kan ikke meritoverføres til en ny masteruddannelse.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Stk. 5. Uddannelseselementer, der ønskes overført fra andre uddannelser, overføres med udgangspunkt i den normerede studiebelastning angivet i ECTS-point fastsat i vedkommende studieordning. Der kan, af hensyn til uddannelsens opbygning, forekomme afvigelser mellem det ækvivalerende antal ECTS-point og det reelt overførte, idet uddannelsens samlede ECTS-point skal resultere i det i § 1, stk. 1, angivne antal ECTS-point.

§ 34. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen ved den uddannelsesinstitution, hvor prøven er aflagt, og hvis det ækvivalerer eller træder i stedet for et uddannelseselement, der efter eksamensbestemmelserne i denne studieordning bedømmes efter 7-trins-skalaen, overføres karakteren, der, hvis den er givet efter 13-skalaen, konverteres til 7-trins-skalaen. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som ”Bestået”. Ved overførsel som ”Bestået” indgår den pågældende prøve ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

§ 35. Ansøgning om meritoverførsel (inkl. forhåndsmerit) indsendes til studiesekretariatet, stilet til studienævnet, på et særligt skema vedlagt nødvendig dokumentation.

Stk. 2. Vedrørende klager over meritafgørelser, se kapitel 3.

Kapitel 3: Klager

Klager over prøver m.v.

§ 36. En studerende har adgang til at indgive klage over prøver og anden bedømmelse. Om de nærmere regler for at indgive en begrundet klage, herunder de fastsatte tidsfrister, henvises til reglerne i kapitel 7 i eksamensbekendtgørelsen og til vejledningen herom på studenterintranettet.

Klager over afgørelser vedrørende merit

§ 37. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede beståede danske uddannelseselementer kan erstatte dele af uddannelsen (merit) samt klager over studienævnets afgørelser af, om planlagte danske eller udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (forhåndsmerit), kan indbringes for et ankenævn for meritafgørelser, jf. bekendtgørelse nr. 1517 af 16. december 2013 om ankenævn for afgørelser om merit i universitetsuddannelser (meritankenævnsbekendtgørelsen).

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Ankenævnet for meritafgørelser, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Ankenævnet for meritafgørelser ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Ankenævnet for meritafgørelser træffer den endelige administrative afgørelse.

§ 38. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede beståede udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (merit), kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Kvalifikationsnævnet ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Kvalifikationsnævnet træffer den endelige administrative afgørelse.

Klager over andre afgørelser

§ 39. Klager over studienævnets eller studielederens afgørelser i henhold til denne studieordning indgives til rektor for CBS. Fristen for indgivelse af klager er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. CBS' afgørelse i henhold til stk. 1 kan af klageren indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til styrelsen men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS videresender klagen til styrelsen – ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af mindst en uge at kommentere denne udtalelse. Klagerens eventuelle kommentarer medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Der henvises i øvrigt til CBS' Retningslinjer vedrørende studerendes adgang til at klage over studienævns, studielederes og studieadministrationens afgørelser.

Klager over undervisning m.v.

§ 40. Klager over undervisning, vejledning eller andre forhold vedrørende tilrettelæggelse af uddannelsen kan indbringes for studienævnet.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 41. Denne studieordning gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen pr. 1. januar 2019 eller senere, og for studerende, der i medfør af § 42, stk. 1. overføres til denne studieordning.

Stk. 2. Den hidtidige studieordning ophæves pr. 1. september 2018, jf. dog § 42.

§ 42. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen efter 2017-studieordningen overføres til nærværende studieordning, således at denne får virkning for den resterende del af uddannelsen.